

*Матеріали VI Міжнародної науково-технічної конференції молодих учених та студентів.
Актуальні задачі сучасних технологій – Тернопіль 16-17 листопада 2017.*

УДК 621.326

Д.Б. Кузик, В.В. Петрук, О.О. Щіпський, канд. фіз.-мат.наук, доц.,
І.М. Зелінський

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ ЦЕНТРА ВАГИ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ КООРДИНАТ ОПТИЧНИХ МАРОК

D.B. Kuzik, V.V. Petruk, O.O. Shchipsky, Ph.D., Assoc.Prof. I.M. Zelinsky
METHOD FOR DETERMINATION COORDINATES OF THE OPTICAL
MARKS

Цифрові регістратори зображень (фотоматриці) отримали широке застосування у вимірювальній техніці, зокрема при фотографуванні оптичних марок. За їх участю здійснюють як саме фотографування так і визначення координат марок у вікні фотоматриці. Недоліком теперішніх недорогих фотоматриць являється адитивний шум, що займає всю площу вікна фотоматриці та накладається на саме зображення. Як результат маємо труднощі у застосування математичних методів при визначенні координат марок, зокрема методу центра ваги.

У доповіді, шляхом математичного моделювання, аналізується негативний вплив шумів матриці на точність вимірювань координат марок та способи його подолання. В процесі моделювання приймалось, що розподіл інтенсивності марки в вікні фотоматриці, вісесиметричний (гаусовий), а розподіл шуму мав випадковий характер з амплітудою в межах 7% від амплітуди корисного сигналу.

Координати X,Y зображення марок, згідно методу центра ваги, визначають по формулі [1]:

$$X = \frac{x_1 m_1 + x_2 m_2 + \dots + x_n m_n}{m_1 + m_2 + \dots + m_n} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i m_i}{\sum_{i=1}^n m_i},$$

$$Y = \frac{y_1 m_1 + y_2 m_2 + \dots + y_n m_n}{m_1 + m_2 + \dots + m_n} = \frac{\sum_{i=1}^n y_i m_i}{\sum_{i=1}^n m_i}.$$

де x_i, y_i - нумерація пікселів зображення по вісям X,Y фотоматриці ; m_i - відповідні значення інтенсивності пікселів .

Моделювання та визначення координат марок проводилось як при відсутності шумів матриці так і при їх наявності. Порівняння результатів обрахунків вказують, що при наявності шумів похибки обрахування координат марок складають ~26 %. Така низька точність методу центра ваги зумовлена тим, що метод враховує як статичні моменти ваги зображення марок так і статичні моменти ваги шуму по всій площині моделі матриці. Для зменшення впливу шумів на результат обрахунків проводилась попередня цифрова обробка зображення марок. Її суть полягала в обнуленні амплітуди шумів по всій площині матриці , окрім області поблизу максимуму зображення марок. В результаті похибки визначення координат зменшились до величини ~0.04%. Для зменшення впливу шумів в області самого зображення марок проводилось усереднення шумів в часі шляхом багаторазової генерації випадкового шуму та накладання його на зображення марок. Така процедура дозволила зменшити похибку визначення координат марок до ~0.005%.

Література

1. Опір матеріалів. Підручник./ Г.С.Писаренко, О.Л. Квітка, У.С. Уманський.
За ред.Г.С. Писаренка.-К.: Вища школа. 1993.-665 с.